

Í DAG

Heimsins fyrsta
arbeiðarafylking

Internationali 100 ár

Eitt felag er stovnað við tí óndamáli at skapa ein miðdeplil fyrri
arbeiðsmannafelagnum í teimum ymisku londum, sum standa
á felags grund til verndar av, framgongd og fullkomnu frigerðing
arbeiðarallassans ...

Tað vóru umboðsmenn fyrri arbeiðarar úr Bretlandi, Frankariki,
Týsklandi, Belgíu og Sveits, sum hittust til fundar í London, og hin
28. september 1864 var stovnað gjørd og FYRSTI INTERNATIONALI
stovnaður. A fundinum var m. a. Karl Marx; hann segði ikki stórt
á opnum fundi, men kom at verða høvuðsmaðurin, tá tað ráddi um
at festa aðalmál arbeiðaranna á blað.

»FRIGERÐING ARBEIÐARANNA SKAL VERA HANSARA EGNA VERK.«

Hetta er inngangurin til stevnu 1. internationala og víðari verður
sagt, at allir línur samgongur skulu vírða sannleikan, rættvísi
og moral, tá tað ræður um samhaldið limanna millum og hetta uttan mun
til trúgv, lít ella tjóðskap.

Høvuðsmálið í hesi stevnu var:

at framleiðsluamboðini vera á hondum samfelagsins, og at hetta
einsans kann fremjast við, at arbeiðarnir vinna hitt politiska valdið.

Samhald er treytin: arbeiðarar í øllum londum fylkist!

Sjálvt um henda fylking ikki umboðaði nokur arbeiðarafelag, ja
arbeiðarafelagini í Onglandi vóru imóti henni, kom hvøkkur í alt aftur-
haldið, hina borgarligu kapitalismuna, og blað og politikkarar, ja enná
prestarnir frá prædikustólunum roddu í øði imóti hesi samansverjing,
sum teir söguðu höttu liv og rættindi borgaranna.

Langt út um sosialistisku fylkingina varnaðust menn, at eitt nýtt
tíðarskeið var í ferð við at spretta fram. Ein borgarligur, enskur blað-
maður tók soleiðis til:

«... ein mæ fara aftur til fyrstu sigursgongd kristindómsins fyrri at
finna ein javnlíka til nýskipaða arbeiðararorslu.»

SOSIALURIN

HVOR ER MUNURIN?

Einaferð segði Hanus við Hoga-
dals, at hjá javnaðarmonnum var
einki fyrri at fara ein sosialistisk
politikk, tí í flokkinum vóru bara
socialt hugað fólk; verri var hjá
tjóðveldisflokkinum. Tað einasta, ið
helt flokkinum saman, var loysingin;
í somu lotu teir fóru at leggja til
rættis ein socialan politikk, vildi
flokkurin skradna, tí í honum vóru
reidarar og fiskimenn, arbeisgeva-
rar og arbeiðarar, bøndur og trað-
armenn o. s. fr. Úrslitið er: tjóð-
veldisflokkurin hevur ongatið vist
eitt sátt socialt andlit.

Men nú leikar á, so tað munar. Tí
næri í Danmark er ein hópur av
ungum tjóðveldismonnum, ið als
einki vilja vita av afturhaldspoli-
tikki tjóðveldisflokksins, soleiðis
sum hann kemur til sjóndar undir
sjálvsstýrissamgongun, ja, teir
kreva at lagt verður á annan bogv
og hötta við at stovna ein nýggjan
tjóðveldisflokk.

Nú er umræddandi hjá tjóðveldis-
leiðarunum at »høyrast teimum
ungu »rebellunum«, at tjóðveldis-
flokkurin er ein sosialistiskur flokk-
ur á sama bogvi sum javnaðar-
flokkurin. Um hetta sigur Karsten
Hoydal í »14. sept.«:

»Báðir eru socialt hugaðir, vinstra
sínnar flokkar. Her er eingin
munur. Tann stóri munurin kemur
fram við tað (og so kemur hitt

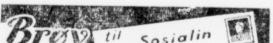
vanliga tveitið), at javnaðarflokk-
urin er ein ófóroyskur flokkur —
tjóðveldisflokkurin fýroyskur sosi-
alistiskur flokkur.«



LAT ØKKUM SIGA SUM SO

Tá ið sosiallógávan varð framd,
segði Dagblaðið, at hetta var at
»ryggbróta fýroyingine«, at hetta var
»vandi fyrri okkara tjóðskaparliga
live«, at leggja tjóðskaparliga garð-
arnar niðure, ja, tá ið postbóðið
stókk inn á gólvit við fólkapen-
sionini var »gæðin« í durum.
Men nú er Knút vorðin so frægur
at vit kunnu »siga sum so«, at fólka-
pensjónin er væl farin peningur.
Hann skrivur:

»Lat økkum ikki gremja økkum
um tað, MEN SIGA SUM SO, at
tann peningur, sum fer til sosial-
lógávanu og væl útbývna ar-
beiskraft er væl farin og hósti
alt eisini eitt neyðugt lið í sjálvs-
stýrisutbývgingini.«



HÁKUN ÚTSLIGIN

Tað er líkt til, at Hákun Djur-
huus, lögmaður, við seinasta fólka-

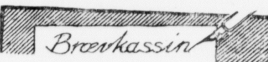
tingsval er vorðin heilt útsligin í
Klakksvík, og tað eru teir, ið eru
farnir at ivast í, um tað ikki er best
fýri fólkaflakkin at skifta manning
— eisini til eitt komandi lögtings-
val.

Ein skilur væl, at henda hugsan
tekur seg upp millum fólkaflakks-
menn, tí í mun til vælmaktsdagarnar
hevur fólkaflakkurin við Hákun
Djurhuus á odda ikki staðið seg væl
í seinastuni, hvørki í Klakksvík ella
á bygdunum aðrastaðni í Norðoyum.

Til næstseinasta fólkatingsval var
Hákon Djurhuus uppstillaður, og
fekk hann 316 atkvøður í Klakksvík.
Til hetta valið var Poul A. Andrea-
sen, fólkatingsmaður, uppstillaður
og hann slerdi Hákon Djurhuus so
dyggiliga við 407 atkvøðum.

Hvat flokkurin verður at gera
veitst ikki; men hetta eru tøl, ið
tala.

Klakksvíkingur.



Fyrirspurningur

Ein viss trieta hevur staðist av
fólkatingsvalinum um tað vóru
andstøðuflokkarnir, ið tóku seg
fram, ella um tað var sjálvsstýris
landsstýrið, ið fekk góða undir-
tøku.

Kann blaðið greiða nærri frá
hesum viðurskiiftum?

J. K. I.

SVAR: Fyri at greiða svar upp
við henda spurning er neyðugt at taka
væltoln frá seinasta lögtingsvali
fólkatingsvalinum. Úrslitið av hesi
sammeting verður, at teir lands-
stýrisflokkar sum stillaðu upp taptu

Framburðsflokkurin 0,11 pst.

Fólkaflakkurin 3,07 pst.

meðan andstøðuflokkarnir, sum báð-
ir stillaðu upp vinnu

Javnaðarflokkurin 1,57 pst.

Sambandsflokkurin 1,56 pst.

Tann landstýrisflokkanna verður
sostatt 3,18 pst. og vinningur and-
støðuflokkanna 3,13 pst.



EINKI GRUNÐARLAG EFTIR

Tjóðveldispolitikkur er ringur at
fáa skil á. Ferð eftir ferð sigur »14.
sept.«, at einki grundarlag er eftir
undir núverandi landstýrissam-
gongu; men kortini halda teir fram
í landstýrinum, sum alt var í besta
lagi »14. sept.« sigur nú m. a.:

»Um hinir flokkarnir høvdu re-
spekterað samvinnusáttmálin og
høvdu vírkað undir hansara, so
hevið ikki eitt lítið komið frá
økkum, men tá samgongusáttmálin
nu skal setast í verk, uppliva vit
ferð eftir ferð, at givin lyfti og
sáttargerðir verða kveistraðar til
viks. Tá so er vorðið, er einki
grundarlag eftir undir einki politi-
skari samvinnu, og tí ilkenast
við og halda økkum hava goðar
góðar grunæir til tess.«



AT kannar gjørdar í USA
vita at siga frá — so iðgi tað
ljóðar — at kvinnurnar frem-
sta samrøðuvni ikki er menn.

Samrøðuvni nr. 1 eru kleðir
og mótar og síðan koma børn
og pengar.

AT um kavarýgvurnar á Norður-
og suðurpólnum snøggið
bráðnaðu vildi havið verið so

mannt annað. Arbeitt verður sam-
døgríð runt, fólk fær ikki svinfríð;
Japanesarar spara einki, tá tað
gældur heimsins størstu olympiada.
Teir hava brúkt 20 milliardir krónur
til nýbyggingar; men sjálvt um
teir nýta slíkar peningahæddir,
hava teir trupulleikar, ið teir valla
verða forir fyrri at fáa skil á.

Ein trupulleikin er ikki so heilt
»fóroyskur«. Japanesarar eru her-
virðir at kasta sær av vatninum aftur
undir húsavæggir, og tað gera teir
óskammaðir og av gomlum vana.
Teir ráðandi hava offrað hópín av
peningi uppá at byggja hóskaði
høli til hetta endamálið og nýtt
bæði blað, útvarp og fýrsvir fyrri at
koma hesum óvana til livs, men tað
er líkt til, at tað ikki fer at eynast
teimum at »avvenja fólkioð nóð tíð-
liga.

Eingin japanesari tekur sær hetta

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

rúgvsmikið at tað floddi 54
metrar.

AT í meðal hevur fjórða hvør fa-
milja í USA ketu, og at amert-
kumenn í lotuni brúka fyrri 700
miljónir krónur í ketufóðri.

AT við Kaliforniustrondina driva
teir nógvan perlufiskiskap við
kavarum í nýmótans búnað, og
og at ein bátsmaning eftir ein-
um degi kann veiða uppí 3000
kg av østers.

AT kannar á amerikanskum un-
fersitetið hava prógvað, at tað
ikki er óvanligt at kvinnur eru
meira snarhugsandi enn menn.

AT fótarnar á kamelinum eru so-
leiðis skapaðir, at teir ikki
sokka gjøgnum leysan sand, har
annars onnur djór vildu staðið
hjálpaleysa fóst.

AT fyrri hvønn nýggjan bil verða
settar 3,50 kr. í oljueinsariir.



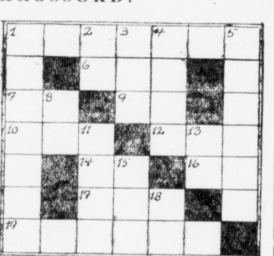
TAÐ ER VERULEIKI

AT í mun til stóru úrslit P. M.
Dams, lögmanns, og hansara
sendinevndarferð til Grønlands
í 1959, er tað lítlið ella at kalla
einki, ið núverandi lögmaður
Hákon Djurhuus hevur vunnið
undir Grønlandsamráðingum
sinum og

AT Hákon Djurhuus eingi onnur
ráð visti sær enn at halda fast
um 1959-sáttmálan, sum fólka-
flokks- og tjóðveldismenn söguðu
vera eitt svikabragd eins og at
rópa seg uppá ríkisfelagsskapin,
sum somu flokkar vilja bróta
og taka av.



KROSSORD:



Yvir: 1) fiskur 6) lókin 7) undir
fóti 9) skipastavir 10) seymiboði
12) viður 14) noktan 16) tveir eins
17) óviss 19) regn.
Niður: 1) koka 2) skal 3) svarta 4)
gentunavn 5) fuglurin 8) hvíli 11)
dreingjanavn 13) hugdi 15) gentu-
navn 18) venj.

Lynfrost byggir út

Lynfrost byggir aftrat virki sin-
um í Runavík. Uppbyggingurin er
22 m til longdar í einari hædd, og
skal rúma frýstutunnel, goymslu til
500 tons av fiski — og arbeiðsrúm



— Í finum veitslum eru tað fólk,
ið fleinta at tí heila, sjálvt um tey
ikki skilja tað halva.

Politikkarin: Her í landinum er tað
fólki sum ræður!
Ahojarin: Hvat skulu vit so hava
politikkarnar til?

Ein kann fáa gæst úr hondum
nógv arbeiði við at lata onnur
gera tað.

Dómarin: Hugsar tú ongatið um,
hvat kona tin má liða fyrri brots-
gerðir tinar.

Hin ákerdi: Eg eri ógífur. ...

Dómarin: So ver hon heppin.

Genturnar vóru nógv sotari fyrri
20 arum síðan. Ið hvussu er tær,
sum nú eru 40.



20 milliardir krónur brúktar

Hesi 100 mannalivini eru farin á teimum mongu arbeiðsþliss-
unum, har arbeitt verður samdøgríð runt, fyrri at alt skal vera liðugt
tá ið olympiadan byrjar.

Túsundavís av arbeiðsfólku hava
fingit stórti og minni mein, og
mong hundræð hava fingit nerva-
samanbrót av tí fýrða arbeiðsþrýst-
inum. Japan vil bjóða gestunum til
eina olympiada, sum ikki finnur
maka sín í søguni, men fyrrreiking-
arnar hava kostað blóð, sveitta og
tár, sum Winston Churchill segði á
sínni.

FYRREIKEINGARNAR TIL OLYMPIADUNA Í TOKIO HAVA KOSTAÐ 100 MANNA LIV

HVUSSU NÓGV MANNALIV

— Hvussu nógv mannaliv skal
henda olympiadan kosta, spyr eitt
av størstu blóðunum í Japan. Læk-
arnir siga, at stóru partur av íbýv-
unum í Tokio hava fingit ringar
nervar av tí óstandsiliga larminum,
meðan arbeitt verður uppá nýggjar
vegir, jarnbreytir, gistingarhús og

piadan fer fram, men teir penga-
griskur vilja neyvan lata tann stør-
ping gleppa sær av hondum, sum
svimur í kjarlavorrinum frá miljón-
um av fremmandum ferðafólku.

TEIR TILTIKNU BILSTJÓRARNIR

Hin seinasti, men ikki minst
trupulleikin er at finna hjá bilstjór-
unum. Vanliga eru teir tiltiknir um
allan heiminn fyrri hina ræðuliga
ferðina, teir brúka. Teir óttast van-
lukkur, har olympiagæstir lætt-
liga kunnu vera upp í. Myndug-
leikarnir hava tí biðið bilstjórarnar
um at ansa væl eftir og hava sagt
frá, at allir bilstjórnar, ið hava minsta
síndur av sambandi við bilvanlukkur
missa koryríktið.

Olympiadan hevur longu kostað
nóg nógv mannaliv — hon skuldi
heilt ikki kosta ov nógv aftrat.